

४९॥५०॥५१॥अध्यायतात्पर्यमाह स्त्रियाइति ॥५२॥५३॥५४॥इतिअनुशासन०नै०भा०द्वादशोऽध्यायः॥१२॥ ॥४९॥ तदेवंगौतमीसुदर्शनचक्रकप्रभृतीनामारब्धनेर्य
हच्छोपगतेषु दुःखेषु अनुद्दिग्मना अतिथिभक्तान् नृणां स्यादिधर्मवान् श्रियं प्राप्नोति तस्याश्वफलं कामः इन्द्रियप्रीतिरूपः साचस्त्रीणां मेवभूयसी पुंसस्त्वल्पतरेत्येतावताग्रंथे नो
क्तं तमिमं कामं तुच्छीकृत्य परमस्वरवाप्ति कामस्य पूर्वोक्ताननुद्देगादीनुपासीनस्य वक्ष्यमाणविधिना परमेश्वरमाराधयिष्यतो हेयं दोषजातं वक्तुमयमध्याय आरभ्यते किमिति लो

अनु० प०

१३३

वरंचवृणुराजेंद्रयंतमिच्छसि क्वचन ॥ पुरुषत्वमथस्त्रीत्वं मत्तोयद्विभिकांक्षसे ॥ ४९ ॥ स्म्युवाच स्त्रीत्वमेव वृणोऽशक्रपुंस्त्वेच्छामि वासव ॥ एवमुक्तस्तद्देवं द्रस्तांस्त्रियं प्रत्यवाच ह ॥ ५० ॥ पुरुषत्वं कथं त्यक्त्वा स्त्रीत्वं चोदयसे विभो ॥ एवमुक्तः प्रत्यवाच स्त्रीभूतो राजसत्तमः ॥ ५१ ॥ स्त्रियाः पुरुषसंयोगे प्रीतिरभ्यधिकसदा ॥ एतस्मात्कारणाच्छक्रस्त्रीत्वमेव वृणोम्यहं ॥ ५२ ॥ रमिताभ्यधिकं स्त्रीत्वे सत्यं वै देवसत्तम ॥ स्त्रीभावेन हितुष्यामि गम्यतां स्त्रिदशाधिप ॥ ५३ ॥ एवमस्त्विति चोक्त्वा तामाष्टच्छत्रिदिवंगतः ॥ एवं स्त्रियामहाराज अधिका प्रीतिरुच्यते ॥ ५४ ॥ इति श्रीम० अनुशासन० आनुशास० दानधर्मभंगास्वनोपारख्याने द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ ॥ ७७ ॥ युधिष्ठिर उवाच किं कर्तव्यं मनुष्येण लोकयात्राहितार्थिना ॥ कथं वै लोकयात्रांतु किं शीलश्रवसमाचरेत् ॥ १ ॥ भीष्म उवाच कायेन त्रिविधं कर्म वाचाचापि चतुर्विधं ॥ मनसा त्रिविधं चैव दशकर्मपथास्त्यजेत् ॥ २ ॥ प्राणातिपातः स्तेन्यं च परदारानथापि च ॥ त्रीणि पापानि कायेन सर्वतः परिवर्जयेत् ॥ ३ ॥ असत्यलापं पारुष्यं पैशून्यं मनस्तथा ॥ चत्वारि वाचाराजेंद्र न जल्पेन् नानुचिंतयेत् ॥ ४ ॥ अनभिध्यापरस्वेषु सर्वसत्त्वेषु सोहृदं ॥ कर्मणां फलमस्तीति त्रिविधं मनसाचरेत् ॥ ५ ॥ तस्माद्वाक्कायमनसानाचरेदभ्युभंनरः ॥ शूभाशूभान्याचरन् हितस्य तस्याश्रुते फलं ॥ ६ ॥ इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि आनुशासननिके पर्वणि दानधर्मलोकयात्राकथने त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥

कथात्राएहिकशिष्टव्यवहारः हितंचपारलौकिकंश्रेयस्तदर्थिनाकिंकर्तव्यं किमवश्यमनुष्ठेयंलोक
यात्रालोकद्वयश्रेयःसाधनं॥१॥ कर्मपथान्स्वाभाविककर्ममार्गान्॥२॥ प्राणातिपातोहिंसा॥३॥ असत्प्रलापंग्राम्यवार्तादि पारुष्यंनिष्ठुरभाषणं येशुन्यंराजद्वारादौपरदोषसूचनं
अनृतमिथ्यावादःपरपीडाकरः मनसापेवंवदिष्यामीतिनानुचिंतयेत्॥४॥ अनभिध्येतिश्लोकेनपरद्रव्येष्वभिध्यानंपरस्यानिष्ठुचिंतनंवेदवादिषुनास्तिव्यमितित्रीणित्यान्यानि लक्ष
येत दशत्यजेदित्यपक्रमात्॥५॥ श्रुभंअहिंसादिआस्तिक्यांतं अशुभंहिंसादिनास्तिक्यांतं फलंअभयदुःखादिस्वर्गनरकांतं॥६॥ इतिअनुशास०नै०भा०त्रयोदशोऽध्यायः॥१३॥